

GEEN PALLIATIEVE ZORG ZONDER VRIJWILLIGERS EN MANTELZORGERS? CONGRES OVER DE VERANDERENDE ROL VAN INFORMELE ZORGVERLENERS.

WOENSDAG 24 OKTOBER 2018 | 09:00-17:00

Paleis der Academiën | Hertogsstraat 1, 1000 Brussel

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

PROGRAMMA

- 09.00 Onthaal met koffie
- 09.30 Verwelkoming door **dagvoorzitter Benjamin Werrebrouck (VUB)**
- 09.35 Voorstelling van INTEGRATE en het belang van beter integreren van informele zorg in de palliatieve zorg door **professor Joachim Cohen (VUB)**
- 09.45 Opening door **Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen (CD&V)**
- 10.00 Geen palliatieve zorg zonder mantelzorgers, maar hoe moeten we de mantelzorgers ondersteunen? Een internationaal perspectief door **professor Gunn Grande (The University of Manchester)**

Deel 1: Problemen en verbeterpunten voor mantelzorg

- 10.30 Een mantelzorger aan het woord (video)
- 10.35 Mantelzorgers in de palliatieve zorg: ondersteuning door en samenwerking met professionele hulpverleners door **Maarten Vermorgen (VUB)**
- 10.55 Mantelzorg bij kwetsbare ouderen door **professor Anja Declercq (KU Leuven LUCAS)**
- 11.15 Getuigenis uit de praktijk door **Nathalie Fobe**, mantelzorger en auteur van het boek 'Gesprekken voorbij de dood. Een openhartige en herkenbare getuigenis over palliatieve zorg en mantelzorg'
- 11.35 Koffiepauze

Deel 2: Beleid en interventies ter ondersteuning van mantelzorgers

- 11.50 Een mantelzorger aan het woord (video)
- 11.55 Gebruik van beleidsmaatregelen ter ondersteuning voor palliatieve thuiszorg door **Arno Maetens (VUB)**
- 12.15 Kosteneffectiviteit interventies ter ondersteuning mantelzorg in dementie door **Sophie Vandepitte (UGent)**
- 12.35 Getuigenis uit de praktijk: een mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid door **Veerle Coupez (Howest)**
- 12.55 Lunch

Deel 3: Vrijwilligers in palliatieve zorg

- 14.00 Een vrijwilliger aan het woord (video)
- 14.05 Vrijwilligers in de palliatieve zorg door **Steven Vanderstichelen (VUB)**
- 14.25 Getuigenis uit de praktijk: mensen ondersteunen door hen met anderen te verbinden door **Johan Roose (De Ark Vlaanderen)**

Paneldiscussie: Hoe palliatieve zorg sterker inbedden in de gemeenschap?

Moderator: professor Joachim Cohen

- 14.45 Panelleden
 - Ann Baeyens** (kabinet Vandeurzen)
 - Naomi De Bruyne** (Steunpunt Mantelzorg)
 - Anne Dedry** (federaal parlementslid Groen!)
 - Dr. Gert Huysmans** (Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen)
 - Rigo Verhaert** (CODA)
- 16.15 Slotwoord door **professor Luc Deliens (VUB-UGent)**
- 16.30 Receptie

OVER INTEGRATE

INTEGRATE is een vier jaar durend onderzoeksprogramma dat tot doel heeft de **palliatieve zorg beter te integreren in de thuisomgeving, in woonzorgcentra en in ziekenhuizen in Vlaanderen**. Het wordt uitgevoerd door onderzoeksgroepen in drie universiteiten: Vrije Universiteit Brussel, Universiteit Gent en KU Leuven.

Het project bouwt voort op de conclusies van het boek **"Palliatieve zorg, meer dan stervensbegeleiding"**, dat door de onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde van de VUB en UGent en het Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy LUCAS van de KUL gepubliceerd werd. Gebaseerd op de studies van het FLIECE-project (FLanders study to Improve End-of-life Care and Evaluation tools) brengt het concrete oplossingen naar voren om van palliatieve zorg een volwaardig onderdeel van de geneeskunde en de gezondheidszorg te maken.

INTEGRATE is een hoognodig en innovatief project gericht op het ontwikkelen en bestuderen van **integratiemodellen van palliatieve zorg** in het Vlaamse gezondheidszorgsysteem. Het project breidt de grenzen van bestaand onderzoek uit en levert de nodige wetenschappelijke evidentie en inzichten rond integratie van palliatieve zorg in de verschillende echelons van ons gezondheidszorgsysteem, zoals in verschillende ziekenhuisafdelingen, thuiszorg, woonzorgcentra.

Daarnaast gaan we de mogelijkheden na van verdere integratie van palliatieve zorg in de samenleving.

Het onderzoeksprogramma is gebouwd rond zes verschillende studies:

- Integratie van palliatieve thuiszorg in de oncologische behandeling voor gevorderde kankerpatiënten
- Integratie van palliatieve zorg in reguliere zorg voor patiënten met ernstige COPD
- Integratie van palliatieve zorg in woonzorgcentra
- Gebruik van ondersteunende maatregelen voor palliatieve zorg in de gemeenschap
- Rol en ervaringen van mantelzorg in de zorg voor een persoon met een chronische en levensbedreigende ziekte
- Vrijwilligers in de palliatieve zorg

INTEGRATE loopt van 1/3/2015 tot 28/02/2019 en wordt gefinancierd voor 2,8 miljoen euro door het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (Strategisch BasisOnderzoek SBO-IWT nr 140009).

Meer informatie op

WWW.INTEGRATEPROJECT.BE

SPREKERS

DAGVOORZITTER BENJAMIN WERREBROUCK

Vrije Universiteit Brussel

Benjamin Werrebrouck is valorisatiemanager van de onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde (VUB/UGent). In deze functie coördineert en stimuleert hij alles wat betreft valorisatie en kennisoverdracht, disseminatie en implementatie van onderzoeksresultaten in de dagdagelijkse praktijk. Hij studeerde Politieke Wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel en Bedrijfseconomie aan de Universiteit Gent. Benjamin startte zijn professionele carrière in 2010 bij een ziekenfonds. Een jaar later maakte hij de overstap naar de Kamer van volksvertegenwoordigers waar hij parlementair medewerker werd. In 2015 startte hij halftijds als valorisatiemanager en sinds 2016 werkt hij voltijds aan de Vrije Universiteit Brussel.

PROFESSOR JOACHIM COHEN

Vrije Universiteit Brussel

Professor Joachim Cohen is socioloog en als docent verbonden aan de onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde. Binnen de onderzoeksgroep heeft hij de leiding over een onderzoeksprogramma rond public health en palliatieve zorg. Hij studeerde af in 2001 als licentiaat sociologie en in 2007 als Doctor in de Sociale Gezondheidswetenschappen. Zijn onderzoek werd bekroond met de Kubler Ross Award for Young Researchers en de Young Investigator Award from the European Association of Palliative Care 2010. Hij ontving beide prijzen voornamelijk voor zijn grootschalig crossnationaal onderzoek over levenseindezorg. Cohen publiceerde meer dan 110 artikels in internationale tijdschriften en was redacteur van een boek, uitgegeven bij Oxford University Press: "A public health perspective on end of life care".

MINISTER JO VANDEURZEN

Vlaamse regering

Jo Vandeurzen (CD&V) is een Vlaams politicus uit Genk. Sinds 2009 is hij Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. In 1993 treedt Jo Vandeurzen toe tot de Kamer van Volksvertegenwoordigers. In het federale parlement specialiseert hij zich in Volksgezondheid en Justitie. In 2004 wordt hij voorzitter van CD&V. Na de federale verkiezingen van 2007 wordt Vandeurzen naast federaal minister van justitie ook vicepremier. Voor de tweede legislatuur op rij is Jo Vandeurzen Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

PROFESSOR GUNN GRANDE

The University of Manchester

Professor Gunn Grande is psychologe van opleiding en behaalde een doctoraat in Health & Social Welfare. Ze werkt sinds 1992 in het onderzoek naar kanker en palliatieve zorg, eerst verbonden aan de Cambridgeshire Family Health Services Authority, later bij de Health Services Research Group aan de University of Cambridge. Sinds 2002 is ze werkzaam aan de School of Nursing, Midwifery & Social Work van de University of Manchester. Haar recente werk focust onder andere op de ondersteuning van mantelzorgers in de palliatieve thuiszorg.

MAARTEN VERMORGEN

Vrije Universiteit Brussel

Maarten Vermorgen behaalde in 2011 aan Katholieke Universiteit Leuven zijn Master in de toegepaste economische wetenschappen en rondde aan dezelfde universiteit in 2015 zijn opleiding tot Master in de psychologie af. Aansluitend ging hij aan de slag in het algemeen psychiatrisch ziekenhuis Sint-Lucia. Hier deed hij als klinisch psycholoog als lid van een multidisciplinair team aan psychodiagnostiek op een afdeling voor ouderen met een psychisch acute zorgvraag. Sinds 2016 werkt hij als doctoraatsstudent op het INTEGRATE-project aan een onderzoek naar de manier waarop mantelzorgers aan het levenseinde van hun naaste ondersteund worden door en samenwerken met professionele zorgverleners.

PROFESSOR ANJA DECLERCQ

Katholieke Universiteit Leuven

Professor Anja Declercq is hoogleraar aan het Centrum voor Sociologisch Onderzoek en hoofd van de Sectie Ouderenzorg van LUCAS, Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy, beide aan de KU Leuven. Zij studeerde toegepaste economie en sociologie en behaalde in 2000 een doctoraat in de sociale wetenschappen. Haar onderzoek betreft de organisatie van zorg, innovatie in zorg en het gebruik van de interRAI assessment-systemen. Zij is fellow van interRAI, lid van de Board, lid van het interRAI Instruments and Scales Development Committee en Chair van het interRAI Network on Integrated Care and Aging.

NATHALIE FOBE

Nathalie Fobe is kinesitherapeute, mantelzorger, stafmedewerker van de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen vzw en auteur van het boek 'Gesprekken voorbij de dood. Een openhartige en herkenbare getuigenis over palliatieve zorg en mantelzorg'.

ARNO MAETENS

Vrije Universiteit Brussel

Arno Maetens studeerde in 2014 af als master in de sociologie aan de Universiteit Gent. In 2015 vervoegde hij de onderzoeksgroep Zorg rond het Levenseinde, waar hij als doctoraatsonderzoeker werkzaam is binnen het INTEGRATE-project. Zijn studie focust zich op beleidsmaatregelen ter ondersteuning voor palliatieve zorg in de thuisomgeving.

SOPHIE VANDEPITTE

Universiteit Gent

Sophie Vandepitte werkt momenteel aan een doctoraat binnen de vakgroep volksgezondheid en eerstelijnszorg aan de Universiteit Gent nadat ze afstudeerde als master of science in de gezondheidsvoorlichting –en bevordering. Haar doctoraatsonderzoek focust zich op de effectiviteit en kosteneffectiviteit van het ondersteunen van mantelzorgers bij personen met dementie. Ze heeft reeds meerdere wetenschappelijke publicaties binnen dit domein en is associate editor van de journal of Alzheimer Disease. Ze is eveneens lid van ISPOR student chapter (International Society for Pharmacoeconomics and Outcome Research), lid van I-CHER (Interuniversity Center of Health Economics Research) en van de Adviesraad Onderzoek Alzheimer Liga Vlaanderen.

VEERLE COUPEZ

Hogeschool West-Vlaanderen

Veerle Coupez is onderzoekskoördinator van de opleiding verpleegkunde van Howest (Hogeschool West-Vlaanderen) sinds 2016. Deze onderzoeksgroep richt zich op praktijkgericht onderzoek rond ethiek in de zorg (morele stress, palliatieve zorg), mantelzorg (Kennispunt Mantelzorg) en simulatie-onderwijs.

Sinds 2010 specialiseert Veerle zich in palliatieve zorg en tot eind 2016 was ze algemeen coördinator van het netwerk en de multidisciplinaire begeleidingsequipe palliatieve zorg Westhoek-Oostende. In 2014 startte ze binnen NVKVV met de werkgroep verpleegkundigen met de werkgroep "Verpleegkundigen palliatieve zorg", waarvan ze nog steeds de voorzitter is.

STEVEN VANDERSTICHELEN

Vrije Universiteit Brussel

Steven Vanderstichelen studeerde in 2014 af als Master in de Sociologie aan de Universiteit Gent. In 2015 werd hij lid van de onderzoeksgroep Zorg Rond het Levenseinde aan de Vrije Universiteit Brussel. Hij werkt als doctoraatsonderzoeker aan het INTEGRATE project, en focust zich op het vrijwilligerswerk in de palliatieve zorg. Hij is ook een stuurgroep lid van de EAPC Task Force rond vrijwilligerswerk in Hospice en Palliatieve Zorg.

JOHAN ROOSE

De Ark Vlaanderen

Korte tijd na het behalen van zijn Masterdiploma in de Handels- en Consulaire Wetenschappen wordt Johan Roose inwonend vrijwilliger in De Ark Antwerpen. Deze organisatie maakt deel uit van een wereldwijd netwerk van leefgemeenschappen voor mensen met en zonder verstandelijke beperking. Johan wordt daarna achtereenvolgens begeleider, huisverantwoordelijke en gemeenschapsverantwoordelijke. Sinds vijf jaar is hij Regioverantwoordelijke van De Ark Vlaanderen en Nederland, een verband dat 5 gemeenschappen omvat. Dienend leiderschap, community building en bezieling zijn thema's die hem erg boeien. (www.ark.vlaanderen, www.larche.org)

PROFESSOR LUC DELIENS

Vrije Universiteit Brussel & Universiteit Gent

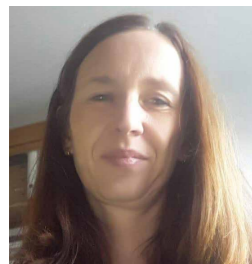

Professor Luc Deliens is buitengewoon hoogleraar palliatieve zorg onderzoek aan de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel. Hij is stichtend voorzitter van de interuniversitaire en interdisciplinaire onderzoeksgroep Zorg rond het Levenseinde. Na zijn doctoraat aan de Universiteit Maastricht was hij ook 14 jaar verbonden aan het VU Medisch Centrum te Amsterdam waar hij het Expertisecentrum Palliatieve Zorg mee oprichtte. Hij is betrokken bij tal van nationale en internationale studies over palliatieve zorg en medische beslissingen rond het levenseinde. Hij publiceerde meer dan 400 papers in internationale tijdschriften en zijn werk werd bekroond met tal van wetenschappelijke prijzen.

PANEL

ANN BAEYENS

Kabinet Vandeuren

Ann Baeyens studeerde af als licentiaat sociaal-culturele agogiek aan de Vrije Universiteit Brussel in 1996. Haar professionele loopbaan situeert zich volledig binnen het beleidsdomein Zorg in het Christelijk Ziekenfonds, eerst in Aalst en Gent en sinds 2010 op de Landsbond als Departementscoördinator Zorg. Sinds 1 september 2017 is zij gedetacheerd als raadgever woonzorg op het kabinet van minister van welzijn, volksgezondheid en gezin Jo Vandeuren. Zij is er onder meer verantwoordelijk voor het actualiseren van het woonzorgdecreet, de thuiszorgdiensten (diensten voor gezinszorg, lokale dienstencentra, diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds, diensten voor oppashulp, diensten voor gastopvang en mantelzorgverenigingen), het mantelzorgplan en het dementieplan.

NAOMI DE BRUYNE

Steunpunt Mantelzorg

Naomi De Bruyne is beleidsmedewerker bij Steunpunt Mantelzorg, een vereniging voor mantelzorgers en gebruikers, en ondervoorzitter van het Vlaams Mantelzorg Platform, het samenwerkingsverband tussen de zes Vlaamse mantelzorgverenigingen. Vanuit die functies volgt zij het Vlaams en Federaal beleid met betrekking tot mantelzorgers op, ontwikkelt ze standpunten en adviezen en verdedigt ze de belangen van mantelzorgers en gebruikers. Dankzij haar regelmatige contact met mantelzorgers, patiënten en zorgverleners kent zij de praktijk van binnenuit.

ANNE DEDRY

Kamer van volksvertegenwoordigers

Anne Dedry is gezinssociologe met ruim 35 jaar ervaring in de socialprofitsector. Zij is momenteel federaal parlementslid voor Groen. In de Kamer spitst zij zich toe op gezondheidszorg en brede zorgthema's. Betere ondersteuning van en sociale rechten voor mantelzorgers is één van haar speerpunten. Zij heeft heel wat publicaties en lezingen rond mantelzorg op haar naam staan, waaronder de boeken 'De mantelzorgwijzer Zorg zonder naam' (2016) en 'Mantelzorg met kleur' (2017).

DOKTER GERT HUYSMANS

Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen

Gert Huysmans is huisarts en als palliatief arts verbonden aan het Netwerk Palliatieve Zorg Noorderkempen en de palliatieve eenheid CODA in Wuustwezel. Verder is hij voorzitter van de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen.

RIGO VERHAERT

CODA

Rigo Verhaert is verpleegkundige en behaalde een mastergraad in Zorg, Ethiek en Beleid aan de universiteit van Tilburg. Als vrijwilliger heeft hij vanaf 1994 meegewerkt aan de realisatie van Coda vzw (palliatieve zorg) waar hij vanaf 2000 als verpleegkundige in het hospice als professional beginnen werken is. Intussen coördineert hij de Coda Thuiszorgequipe en het Coda Dagcentrum. Daarnaast is hij als coördinator van het Netwerk Palliatieve Zorg Noorderkempen de eindverantwoordelijke van de vrijwilligerswerking van Coda vzw. De vrijwilligersgroep die Coda vzw in alle settings ondersteunt telt ongeveer 100 actieve vrijwilligers.

MET DE GEWAARDEERDE STEUN VAN

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

WWW.VLAIO.BE

INTEGRATEPROJECT.BE

PROJECT PARTNERS

Onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde
Faculteit Geneeskunde en Farmacie

KU LEUVEN

LUCAS

ZORGONDERZOEK & CONSULTANCY
LUCAS – Centrum voor Zorgonderzoek & Consultancy

**UNIVERSITEIT
GENT**

Vakgroep Inwendige ziekten en Pediatrie
Vakgroep Volksgezondheid en Eerstelijnszorg

CONTACT

Benjamin Werrebrouck
Valorisatiemanager
T + 32 (0)2 477 49 45
E bwerrebr@vub.be

**DISCUSSIEER MEE: STEL UW
VRAAG VIA DE VRAGENBOX
OF ONLINE #INTEGRATEPZ**

Volg INTEGRATE ook op Twitter:
 @integrate_sbo